

MRb
MJenV

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Aanbieding jaarverslagen 2023 Landelijk Bureau Bibob en
Kwaliteitscommissie Bibob

Datum
26 april 2024
Ons kenmerk
5303724

1. Aanleiding

Het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB) brengt in het jaarverslag verslag uit van zijn wettelijke taken om bestuursorganen voor te lichten over de implementatie en toepassing van de Wet Bibob en te adviseren over de mate van gevaar dat een beschikking, vastgoedtransactie of overheidsopdracht misbruikt wordt voor criminele doeleinden. De Kwaliteitscommissie Bibob deelt in haar jaarverslag de bevindingen van het steekproefsgewijs toetsen van de kwaliteit van de adviezen van het LBB en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen.

MJenV is inhoudelijk verantwoordelijk voor het Bibob-instrument. Volgens de Wet Bibob wordt door MJenV jaarlijks verslag uitgebracht aan beide Kamers over de wijze waarop het LBB zijn taken in het afgelopen jaar heeft verricht. MRb is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Bibob door het LBB. Hij is ook verantwoordelijk voor Dienst Justis, waaronder het LBB valt. De Kwaliteitscommissie Bibob rapporteert direct aan MRb. MJenV en MRb ondertekenen de Kamerbrief over de jaarverslagen op basis hiervan allebei.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de inhoud van beide jaarverslagen 2023;
- Akkoord te gaan met verzending van de brief en de jaarverslagen aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

Jaarverslag LBB

- Het aantal uitgebrachte adviezen in 2023 is 237, ten opzichte van 302 adviezen in 2022. Daarmee lijkt een dalende trend zichtbaar. De daling in het aantal adviesaanvragen is gestagneerd: er werden in 2023 255 adviesaanvragen ontvangen (2022: 262).
- De doorlooptijden van de adviezen zijn iets verslechterd: in 2023 werd 79,7% binnen de wettelijke 12-wekentermijn uitgebracht, ten opzichte van 83,7% in 2022.
- Bestuursorganen hebben in 2023 slechts 37 keer een evaluatieformulier geretourneerd. Het LBB hoopt door middel van digitalisering de respons te kunnen verhogen.
- In 2023 heeft het LBB in totaal 5.657 informatieverzoeken ontvangen via het Bibob-register. Er hebben meer dan 400 overheidsinstanties toegang tot het register. Het registreren van gevaarsconclusies gebeurt voornamelijk

door het LBB zelf; gemeenten hebben in 2023 69 keer een conclusie geregistreerd.

- Het LBB voldoet op verschillende manieren aan zijn voorlichtingstaak. Om in dat kader toekomstbestendig te blijven is een nieuwe visie op voorlichting ontwikkeld, waarbij samen wordt gewerkt met de Regionale Informatie- en Expertisecentra.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie

- De Kwaliteitscommissie constateert dat ruimte is voor verbetering in de kwaliteit van de adviezen van het LBB. Er zijn enkele aanbevelingen van procedurele aard, er zijn inhoudelijke aanbevelingen en er zijn algemene aanbevelingen.
- De belangrijkste inhoudelijke aanbeveling is het toelichten in het advies van gemaakte keuzes ten aanzien van de gevaarsconclusies.
- De algemene aanbevelingen zien onder andere op het bevorderen van het aantal adviesaanvragen onder gemeenten en Rijksonderdelen en het verbeteren van de (buitenlandse) informatiedeling.
- Over de aanbevelingen is door het ministerie ook het gesprek gevoerd met de Kwaliteitscommissie.

4. Toelichting

Jaarverslag LBB

- Het aantal uitgebrachte Bibob-adviezen is weer gedaald (237 tegenover 302 in 2022). Ook het aantal adviesaanvragen is iets minder (255 tegenover 262 in 2022).¹ Bestuursorganen noemen als oorzaken de extra bevoegdheden die zij hebben sinds de wetwijzigingen in 2020 en in 2022 en – net als in 2022 – de arbeidsmarktkrapte.
- Ondanks de dalende aantallen zijn de doorlooptijden iets verslechterd: 79,7% tegenover 83,7% in 2022. Met het LBB wordt gekeken naar de mogelijkheden om deze te verbeteren.
- De eerdere verwachting was dat er een stijging zou zijn in het aantal adviesaanvragen met betrekking tot aanbestedingen, zorg (open house-constructies) en aanvragen door Rijksonderdelen. Hiervan is echter geen sprake.
- Het LBB monitort continu wat de impact is van ontwikkelingen op de aantallen en de doorlooptijden. Indien nodig wordt nagedacht over een oplossing. Met het LBB wordt daarom nauw contact onderhouden.
- Het Bibob-register is in oktober 2022 in gebruik genomen en wordt veel gebruikt. Het aantal registraties van gevaarsconclusies door bijvoorbeeld gemeenten blijft achter bij de verwachting. Hier zal het LBB aandacht aan besteden.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie Bibob

- De Kwaliteitscommissie constateert dat ruimte is voor verbetering in de kwaliteit van de adviezen. Deze constatering volgt uit het kwantitatief weergeven van de bevindingen – dat in 2022 voor het eerst is gebeurd – waarbij in meer dan de helft van de adviezen (55%) opmerkingen zijn gemaakt of vraagtekens zijn geplaatst van procedurele en/of inhoudelijke aard.
- Een aantal aanbevelingen is van procedurele aard en ziet op het contact tussen het LBB en bestuursorganen over het verloop van het proces en uitleg over de termijnen waarbinnen adviesaanvragen afgehandeld worden.
- De inhoudelijke aanbevelingen gaan net als in 2022 over het toelichten van keuzes in het advies die gedurende het adviestraject gemaakt worden –

¹ Het verschil in het aantal uitgebrachte adviezen en het aantal aanvragen wordt verklaard door de wettelijke termijn van acht weken die het LBB nodig heeft voor het onderzoek.

bijvoorbeeld om niet langer te wachten op nog ontbrekende informatie of bepaalde informatie niet mee te wegen bij de gevaarsbepaling. Daarnaast wordt geadviseerd om deze keuzes ook in het dossier vast te leggen.

- De Kwaliteitscommissie constateert verder onder andere dat niet alle gemeenten een adviesverzoek doen bij het LBB en vraagt of het LBB hier meer aandacht aan kan besteden. Mogelijk zijn de uitbreidingen in de afgelopen jaren van de bevoegdheden in het kader van het eigen onderzoek hierop van invloed. Ook het uitblijven van een reactie op informatieverzoeken behoeft aandacht. Het LBB werkt sinds 2024 met relatiebeheerders die hiermee aan de slag kunnen gaan.
- Door de Kwaliteitscommissie wordt ook aanbevolen om de inzet van het Bibob-instrument op aanbestedingen en door Rijksonderdelen te bevorderen.
- Op dit moment gaat het LBB na op welke wijze de aanbevelingen overgenomen zullen worden. De aanbevelingen zijn door de Kwaliteitscommissie ook met het ministerie besproken, met afvaardiging van DVB (waaronder de Directeur Veiligheid en Bestuur), dat als opdrachtgever van het LBB optreedt. Gekeken zal worden hoe de aanbevelingen kunnen worden opgepakt.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaar

De persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
26 april 2024

Ons kenmerk
5303724